Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

№ 144 (2177)
1937 onoi ijyyniin 26
SYBOOTO
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres: *Ulaan-Yde goorod, Centrsojuuziin, 19.*

№ sen 5 mynge.

ŞAZANDA ESERGYY XYDELMERIIN FROONTII YRGEDXEXE

Aguu jixe proletaarin revoliyyciin bolhonhoo xoişo, manai Soveed oronoi azabaidal, erdem uxaan, sojol kylьtyyre deere gadaada xelberi ba dotoodo udxa şanarai talaar gyn jixe ularilta bolbo. Eneegeer daşaramdan, ymexiren xosorzo baigaa yzel surtalai ylegdelhee multaran xolodozo, şine baidal, şine jəhondo orozo, aradij munxaruulagşa xara tamxin bolxo şazan şytelgehəə multaran, revoliyycen angiin manlai bolxo proletariaadaar tolgoilogdon delgerhen şazanda esergyy (ateiis) zydeleen ulam debzeze baina. Eneentei xamta, Staalinai Konstituuca bolbol soveedai grazdaan byxende şazanda esergyy propagaanda ba agitaaca jabuulxa byrin erxii byxedxeze ygəə.

Ene yjede „paartin, profsojuuzan ba komsomooloi organizaaçanuud bolbol şazanda esergyy propagaandij yrgeneer jabuulxa, daişalxii burxangyişyydei eblelei organuudai xydelmerii eris şangaar hergeexe, şazanai mнxar hyzegei nyləəde bodoto komuniis ygii zyriyylen tabixa ujalgatai. Ene agitaacan ba propagandiis xydelmeri bolbol gegeerelei baaxan zorilgonuudaar ximaarlagdaxa bişe, ene xadaa, odoonoi yjiin angiin temeselei zorilgonuudtai nigta xolbootoigoor jabuulagdaxa johotoi. Angiin daisad xadaa, əəriingəə xereg zorilgodo hyzegtenii xereglexee oroldono geze negeş minuuta martaza bolxogyi. Eldeb tyrelei „gegeenyyd“, „xubilgaanuud“, zaigui manaaxanuud bolbol kontrrevoliyycen yge taraadag, kolxoozhoo gargaxii nomnodog „burxanai xeheel“ tuxai nomloxiin tulada, boroo xuragyi sagii, hara naranai xirtelgii xeregledeg baina. Angiin daisad tedenii jaaza xereglexee oroldonob geze hyzegtende oilguulza ygəə xeregtei“(„Praavda“)

Gebeş, manai respyyblike soo şazanda esergyy xydelmeri jixe hulaar tabigdahan ba haja boltor ene şuxala xydelmeri bolbol aradai daisan—kontrrevoliyycioono nacionalist Vaandanovta naidaza ygtehen baigaa. Eneen deerehee, manai xydəə niutaguudta lama badinar bolbol ene xydelmeriin hula orxigdohon tula, eldeb xudal suu yge taraaza, şazanai burtag mananhaa multaraadyi arad zonii beje teeşee tataza, manai badaran xygzeze baigaa azaxui, erdem uxaan, sojol kylьtyyrede toormos xeze xoroloxiin hedelge jabuulza baigaa. Ziişeelxede, Zediin aimagta „Şoizonşo“ lama jabahan Vaandan Cecerenei geeşe „lama neree orxioob, azalşa xyn bolbob“ geze tunxag taraagaad, mynəə bolxodo Soveedta esergyy nomnol taraaza, ajatai dairaldaxadaa abaral, gyrem unşaza, em dom zalaza baixiinь Derestein organizaacanuud eeneniii xamar doroo xaraza baibaş, obioordogyyi baina.

Baha, Agiin dasangai lamanarnuud xazuudaa baihan MTS-te xydelexiin xazuugaar, gyrem, dolig unşaza, adis arşaan xeze baidag boloo,—geze manai gazeetada bişeene.

Tereenhee gadna, şazanda esergyy xydelmeriin hula orxigdohon ba aradai xyzyyn deere tylzehen xubalzanuud—lama bandinarai zorgondoo tolgoigoo yrgeze baihan faaktanuudii hajaxan aimag rajoonuudaar bolzo yngerhen paartin suglaanuud deere temdeglebe.

Ene bolbol „Angiin daisadai ede maneevrnuudii xaradagyyi, əəriingəə komuniis nyləəji eneende esergyy tabidaggyi paartin organizaacanuudta işyyritei ba zigşyyritei baihanii xaruulna“(„Praavda“)

BK(b) P-iin Mozokoomhoo exileed, paartin erin organizaacanuud xyrter şazanda esergyy xydelmerii şangadxan tabiza, kolxooz, sovxooz, faabrika, zavood byxende burxangyişyydei bylgem, kryzoog togtoozo, arad zonoi dunda eldeb honirxolto jarildaa, leekce yrgeneer emxidxexe şuxala.

Ene xydelmeride paartin ba paartin bişe bolьşeviguud, kylьtyyrne xysen bolxo bagşanar, vraaçanuud, specialiistnuudii xandunlan, aradzonoi dunda honirxolto jarildaa leekce emxidxexedee poliitikan teemenyydii gol bariza jarildaxahaa gadana, baigaalii şinzilxe nauukii şuxala bolgon abxa xeregtei.

Ene byxe xydelmerii emxidxen jabuulxadaa, bolxojoo baigaa soveedai hunguulida bedexexe jabadaltai nigta barisaataigaar xytelberilexe xeregtei. Iigeze, şazanda esergyy xydelmeriin froontii xurdadxan jabuulxa zorilgo bolbol mynəə yderei negen şuxala xydelmeri myn.

Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiin komandiirnuudta Soveed Xolboonoi geroin nere olgoxo tuxai

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:
Soveed Xolboonoi Oborooniin xysiiji bexizyylxiin talaar zasagai tuxai daalgabarinuudii ziişeetehainaar gyisedxeheneinь ba ene xeregte geroilig jabadalnuudii yzyylheneinь tyləə doro durasagdagşadta Soveed Xolboonoi Geroin nere olgozo, Leeninei oorden xaira bariuulxa gebel:

1. Komkoor Smyşkeeviç Jaakov Vladiimiroviç
2. Komkoor Paavlov Dmiidtri Grigoorijeviç
3. Komkoor Petroov Mixaiil Petrooviç
4. Polkoovnig Koopec Ivaan Ivaanoviç
5. Majoor Proskyyrov Ivaan Iosifoviç.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. KALIININ.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь I. AKUULOV.

Laatviin gadaada xeregei miniistr nojon Myynters Leningraad oşoxojoo mordobo

Moskvaa, 22. (TASS). Laatviin respyyblikiin gadaada xeregei miniistr nojon Myynters ijyyniin 21-nei ydeşe Maksiim Goorьkiin neremzete amaralta ba kylьtyyriin centraalьna paarkii xaraad, ene paarkiin nogoon teaatrta bolhon „Baxçisaraajski fontaan“ geze baleedai repetiicede bailsaba.

Miniistr ydeşelendee „Kraasnaja strelaa“ geze poojezdoor Leeningraad oşoxojoo mordobo. Miniistrii Oktiaabriin voxgaal deere SSSR-ei gadaada xeregei Arkoom nyxer M.M. Litviinov, terenei orologşo Potioomkin gegşed mordoxuulba.

MANAI EKIPAAZ ELYYR HAIN, ZASAGAIGAA ŞINE DAALGABARIII DYYRGEXEER BELEN!

Lidokool „Cadkoo“ aarktika teeşe mordobo. ZURAG DEERE: (zyyn garhaa) Lidokooloi kapitaan A. P. Byrkee, kapitaanai pompoliit L. K. Gavriilioniov ba ekspediiciin naçaalьnig B. P. Syxnoovski. (Sojuuzfoto).

Nyxed Staalin, Voroşiilov, Kaganooviç, Kaliinin, Zdaanov, Jezoov, Mikojaan ba Andreejevta

Portlaandhaa, 21, VI. 37 on

Tandai bajar xyrgelgii xylieegeed baixadaa xemzeegyi zoltoibdi, soveed aviaaciin eelzeete ilaltadanь Taanadtaigaa baaradzontojoo xamta xyxiyytei bainadi. Niidelgiin yjede manda toxiooldohon imagta berxeşeeltei uşarnuudii baihanş bolbol zasagaigaa daalgabariii gyisedxeebdi.

Bolьşeviig paarti ba araduudai voozdь nyxer Staalin bideniii iime imagta xatuu zorigtoi bolgoo.

Eelzeete ilaltadamnai uragşatai tuhatai baihan bolьşeviig şanga xymyyzelgiin tyləə hainii xelenebdi.

Tanadai gariiji şangaar adxaza, manai ekipaaziin tuxai aba mete anxarza hanaagaa tabihanainь tyləə nyx. Staalinda daxin bajaraa xyrgenebdi.

Bidener bultadaa xezee bygede berxeşeeltei sagai bolxodo nyxer Staalin şamaiji dotoroo hanaxadamnai, haalta dabalganuudtai temeseze ilaxadamnai xedii jixe tuhatai baidag hen.

Manai ekipaaz elyyr hain, zasagaigaa şine daalgabariii dyyrgexeer belen!

Tanda myn le hain baixiitnai, şine amzaltanuudii tuilaxiitnai xysenebdi.

Çkaalov, Baidukoov, Beliakoov.

Soveed lioodçiguudai zyrxelig ba maaster baihiinь magtan xelsene

Nьjyy-Joork, 21. „ANT—25“ samolioodii buuxii xaragşad bolbol samolioodii ton şadamgaizaar buulgahanai tuxai xəəreldene. Niidelgiin tuxai gudamza byride xyn zohoi xəəreldeze baihaniinь duuldana. Xydelmerişed, Ameerikiin aarmiin komaandna sostaav ene xynde xyşer niidelgii iime hainaar dyyrgehen soveed lioodçiguudai zyrxelig ba maaster baihanii magtan xelsene.

Lioodçiguudai amaraad gazaa garxadaanь ton olon xyn zon suglaraad, xaluun bajar xyrgebe. Xolbooto ştaadai gazeetanuudii xyn zon xomxoigoor xudaldan abza, tyyxete niidelgiin tuxai gazeetanuud deerehee unşana, raadioogoor sonosono.

Soveed lioodçiguudai buuhan ger soo ton tyrgeer mikrofoon todxogdobo. Çkaalov, Baidukoov ba Beliakoovtan xede milioon raadioo sonosogşodto niidelgiingee zorilgiin tuxai raadioogoor xeleze yxedenь, AXŞ-da huugaa SSSR-ei byrin erxete tyləəlegşe nyxer Trojanoovski xaragşad ygiinь Ameerikiin xelen deere orşuulhan baina. Suglarhan zon, nyxer Staalinai ba Soveed Xolboonoi xytelberilegşedei bajar xyrgelgii raadioogoor şagnaba.

Tereenşelen prezideent Ryzveelьtiin ba gyrenei sekretaariin bajar xyrgelge raadioogoor sonosxogdobo.

(TASS).

Ryzveelьt ba Xeelliin amarşalga

Nьjyy-Joork, 20. (TASS). AXŞ-da (Ameerikada) „ANT-25“ samolioodai niidze jirehentei xolbogduulan nyxer Trojanoovski (AXŞ-da huugaa manai tyləəlegşe) bolbol prezideent Ryzveelьthee telegraama abba. Tere telegraama soo soveed lioodçiguudai şadabari ba zorigii temdegleze amarşalahan baina.

AXŞ-iin gyrenei sekretaarь (gadaada xeregei miniistr) Xeell bolbol myn baha SSSR-hee AXŞ-da huugaa baigaa byrin erxete tyləəlegşe nyxer Trojanoovskida amarşalgiin telegraama elьgeehen baigaa.

Ameerikiin Xolbooto Ştaad, goorod Portlaand, „ANT—25“ samolioodoi ekipaaz, Çkaalovto, Baidukoovto, Beliakoovto

Moskvaa—Xoito poolius—AXŞ marşruudaar ziişeegyi şadabaritai ba zorigtoigoor bulltagyi, niidelge xehiitnai byxe delexein azalşad entyziaazemtai ba gynzegei bajartaigaar ugtana. Soveed Xolboonoi xyse şadalii ba agaarai şinzelgeedeegyi prostraanstvii suxaringyi dailan abagşad bolxo iime erelxeg lioodçiguudii xymyyzyylhen Leenin—Staalinai paartiin aguu jixiiji zagsaan xaruulhan ene gaixamşag ilalta bolbol, faşizm ba reaakciin xara xysen ba ezerxeg dainai urdahaa, Ispaanida faşistnarai jabuulza baigaa xorotoi interveenciin urdahaa temesexe şuud temeselde zagsahan needen milioon temesegşedte zorig oruulxa, esesei ilaltada etigehen azalşadai etigeli byri bexizyylxe. Baigaaliii, xynei daişalan ilaxa xeregte socialiis baiguulaltiin jamar argatai baihiinь tanai niidelge byxe delxeide xaruulba.

Xyndete nyxed, xaluun bajarii tanda xyrgenebdi.

Komuniis Internacionaalai zyghəə:

Dimiitrov, Erkooli, Manuiilьski, Marti, Piik, Kyysineen Gotvaalьd, Floriin, Moskviin M. A., Van Miin.

Gadaada xeregei Aradai Komisariaadta

Velikobritaanida huugaa SSSR-ei byrin erxete tyləəlegşe nyxer Maajski bolbol Ispaaniiin xeregte xamaarxagyiji erxilexe komiteedta ijyyniiin 8-da bişehen bişegeigee xariuuda myn komiteedai tyryylegşii sag zuura orologşo nojon Yoolleshaa xariuu bişeg abba. Miniii bodoloor xadaa, 4 gyrenyydei xoorondiin xelseen bolbol Germaaniiin ba Itaaliiin tyləəlegşedii tus komiteedai xydelmeride busaaxa jabadalii ylemze naidabaritai bolgozo ygexe meetod myn baina geze nojon Yoolles əəriingəə bişeg soo xelebe. Baha ene xelseen bolbol „komiteedai bişe bişe geşyydei erxenyydii ebdehen gy, ali egee tyryyn komiteedta xamaatai bolxo xeregyydii komiteedai yzemzehee xahaxa gehen jabadal jaabaş bişe baina“—gebe.

Ene bişegei xariuuda nyxer Maajski bolbol ijyyniiin 16-da Ispaaniiin xeregte xamaaraxagyiji erxilegşe komiteedta bişeg elьgeeze, tere bişeg dotoroo temdeglehenii nь xadaa, tyryylegşii sag zuura orologşiin bişeg soo dalain kontroolь (xinaltiin) fyynkcii gyisedxexe jabadalda seregei syydne „Doiçlaanda“ bolbol jamar negen johoor xabaadahan baigaa uşar gy, geze nyx. Maajskiin tabihan asuudalda xariuu baixagyi geze temdeglebe.

Tiime zuura tus syydne bolbol dalain kontrooliii (xinaltii) gyisedxexe jabadalda xamaadalsadag gy, ali ygei tuxai asuudal ton jixe şuxala baina, uşaranь SSSR-ei zasagai gazarai bodoloor xadaa, kontrooliiin(xinaltiin)fyynkcii ynexəər gyisedxeze baihan le syydnenyyd bolbol mynəə yjede Ispaanida bolzo baigaa seregei opiraacnuudhaa garaxa budaliaanuudhaa bejejee arşalxiin tula tusxai zuram ba eldeb graantinuudii olgoxiin erilge tabiza şadaxa baina.

Nyxer Maajiski saaşanь zaaza bişexedee, nojon Yoollesei bişeg soo baihan „Doiçlaandtai“ uşarahan incideent (budaliaan) tuxai dyrben gyrnyydei xoorondiin xelseen bolbol „tyryylegşiin dergedexi podkomiteedai main 31-ei yderei zasedaani deere tus podkomiteedai geşyydte eneen tuxai negedehen hanal baihanai yndehəər bolhon xereg jym“ gehen tyryylegşii sag zuura orologşiin hanalii zybşəəze ton bolxogyi baina gebe. Tiigeed nyxer Maajskiin nemeheniinь „tus zasedaaniiin stenograafin protokooltoi haitar nigta tanilsaad baixada, podkomiteedai main 31-ei yderei zasedaani deere jamarş şiidxeberi abtahan baigaagyihəə baitugai, podkomiteed bolbol „Daiçlaandtai“ uşarhan incideentiin (budaliaanai) aja myrii olxo tuxai etigemzii nerlegdehen dyrben gyrnyydte ygehen baina geze batalan xelexiin yndehe bolgomoor jamarş negedehen hanal garhan jabadal baigaagyinь todorkoi baina“.

Myn tere mete, podkomiteedai zasidaani deere garza xelehen ygenyyd dotor incideentei (budaliaantai) xolbogdoltoi jabadal tuxai ispaaniiin zasagai gazarta ba generaal Fraankoda xandaxa xandalgii ispaaniiin xeregte xamdaraxagyiji erxilexe komiteedii dabaza sexe jabuulxa tuxai hanal tediijiş oruulhan uşar garhan baixagyi

Nyxer Maajski bolbol eneentei xamta iime baidal dabtaza bişehen baina gebel, „Dalain kontroolь (xinalta) bolbol Ispaaniiin xeregte xamaaraxagyiji erxilxe komiteedai şiidxeberiiin yndehəər bii bolgogdozo, tereegeer xadaa tus komiteed bolbol ene xinaltii bejelyylexe jabadalai tula nege johonoi moraalin xariuucalgii bejedee xylieeze abhan baigaa. Uşar iime tula Komiteed bolbol dalain kontrooliii bejelyylxe jabadalda xamaadaxa byxii baidalnuudta hanalaa tabingyi baiza şadaxagyi, baha Ispaaniiin teritoori deere jabaza baigaa xaruulai syydnenyyd ba zebsegte xysenyyd xojoroi xoorondo gardag xarilsaanuudta hanalaa tabingyi baiza şadaxagyi baina“—gebe. Nyxer Maajski myn temdeglehenь xadaa, dalain kontrooliii bejelyylelsen orolsoxo jabadal bolbol imagta dursagdahan dyrben gyrenyydei ujalga bişe geeşe, jyyb gexede, komiteedta bagtalsahan jamarş gyren bolbol əəriingəə duratai sagtaa xinaltiin pyynkcenyydii bejelyylelsexe jabadalda xamaadalsan orozo şadaxa baina.

„Uşar iime deerehee incideentnyydei (budliaanuudai) garxa jabadalda esergyy garaanti tuxai asuudal bolbol Ispaaniiin xeregte xamaaraxagyiji erxilegşe komiteedai aagentnarai şanaraar jabadal yileddeg imagta tusxai dyrben gyrende xamaadaxa asuudal ogto bişe, xarin dalain kontroolьdo xamaaralsan orohon ba oroxo byxii gyrenyydte xamaadaxa asuudalnuud myn bolno“.

Əəriingəə bişegii tygesxen nyxer Maajskiin medyylhenь xadaa, dyrben gyrnyydei hanaaşalza gargahan duradxalnuud bolbol Ispaaniiin xeregte xamaadaxagyiji erxilegşe Komiteedai nygəə geşyydei xabaadalgagyigəər ba byri zybləəş ygeigəər zoxioogdohon baina, uşar iime tula SSSR-ei zasagai gazar bolbol ede duradxalnuudai tula xariuusaxa xariuusalgii ba myn duradxalnuudhaa garza bolxo xoişolonuudai xariuusalgii bejedee daaza abxagyi baina, uşar jyyn be gexede, nerelegdehen duradxalnuud bolbol dalain kontroolьdo ynexəərəə jabalsaza baigaa syydnenyydte garaanti baiguulxiin xazuugaar, myn baha odoo sagta ispaaniiin uhanuud deere jabaza baihan syydnenyydei jamarş jabadal gargaa haanь xamaagyi, byri xeterexedee yimyyleeşende eli ba daldiin tuhalamza yzyyldeg baigaaş haanь xamaagyi syydnenyydii bygediinь jamarş xeheeltegyigəər orxixo jabadalii bata bolgoxii oroldono. „Iigeze xeheeltegyigəər orxixii erihen erilte bolbol ispaaniiin xeregte xamaadaxagyi tuxai ug ideide jaaxa argagyi tud xarşa baixanь hezeggyi baina“.

(TASS).

„XVI XURAL BOLBOL BYXII FROONTOORONЬ SOCIALIIZMIIN YRGEN DOBTOLGO JABUULXA, ANGI BOLXO KULAAGUUDII USADXAXA, YRGELŽIIN KOLEKTIVIZAACALGII BEJELYYLEN JABUULXA XURAL MYN“ (STAALIN)

BK(b)P-iin XVI XURAL

1930 onoi ijyyniiin 26-haa ijyyliiin 13 xyrter BK(b) P-iin XVI xural bolhon baina. Ene xuralda manai paartiiin zagsaal bolbol 2 milioonoi (1261 mingan paartin geşyyd ba 712 mingan kandidaaduud) kolektiiboor ugtaa. Paartiiin geşyydei iime urda yzegdөөgyi jixeer olon bolhon jabadal xadaa, tereenei poliitikii xydelmerişen angiiin ba niite azalşan tariaaşadai zyghөө aguu jixe etigemzelen zagsahiinь xaruulhan baina.

CK-ai poliitikan toosoon soo SSSR-te socialiizmiin delberen urgahaniii ba nygөө talahaa kapitaliis oronoi handargalta baidalii nyxer **Staalin** todorxoilon xaruulza elidxehen baina.

XVI xuralai yjede kapitaliis oronuud bolbol ekonoomikan kriiziste istoorido yzegdөөgyi gynzegiigөөr dairagdahan aad, sag jirexe byri ulam ulam gynzegiireze baigaa. Kapitaliistnar bolbol kriizishee garxa hedelgeer naimaagai ed baraanai unaş han sengii deeşelyylxe geze aixabtar jixeer produuktii ygei xedeg, ylyy produuktajaa dalai oruu adxaxa, kykeryyze, orooho ba şıniicii gaxain edieen bolgozo baigaa. Tiigeze galzuuraza baixadanь 25 milioon xydelmerişed azalgyi, xoohoor gui ranşalan yxeze baigaa.

Ulam gynzegiiren jabaa ene kriizis bolbol kapitaliizmiin bodoto tulagiinь naigalzuulaza, te denei byxii xarilsaaji xursadxan. kriizisei nyleөnhөө seregei ajuul yşөө jixedeze ba xamagai tyryynde Soveed Xolboondo esergyy dainai ajuul jixedehen baigaa gexede, kapitaliistnar bolbol SSSR-ii butargaza, tereenei aşaar kriizishee garxamnai geze oroldodog baigaa.

Nygөө talahaa XVI xural deere SSSR-te socialiis baiguulaltiin aguu jixe amzaltanuudii nyxer **Staalin** xaruulhan baina. Azyiledberiiin olon halbarinuud—maşiina barilganuud, neeftiiin, elektroteexnikiin azyiledberinyyd, tabanzileigee tysebii 2,5—3 zil soo dyyrgehen baigaa. Seregei urdateexitei zişeelee haa, 1928-29 ondo byxii azyiledberiiin produukcanuud 142 proceent bolhon ba 1929-30 ondo 180 proceent bolxo johotoi baigaa. Xynde azyiledberi ilangajaa xyseteigeer urgan deb zehen baina.

Azayiledberinyydhөө ymsiin kapitaal bolbol eseslen xabşagdahan şaxuu baiba.

Ene xadaa, ende kapitaliis elemeentnyyd eseslen butargagdahan, eneegeer „xen xenee?“ —socialiis gy, ali kapitaliis elemeent ilaxa gy gehen Leeninei asuudal bolbol **azyiledberide busaltagyigөөr eseslen socialiizmiin olzodo şiidxegdehii xaruulna.**

Sosialiis azyiledberiiin xygželte bolbol SSSR oroniii agraar no baidalhaa indystriaalьna orondo oroxiin urda yderte xyrgөө. 1929-30 ondo SSSR-ei aradai byxii azaxuin produukcahaa azyiledberiiin xubi 53 proceent, xydөө azaxuin xubi—47 proceent baiba.

„Mynөө SSSR-ei ton şuxala tariaan azaltai rojoonuudai dereevengyyd gol tyleb xojor xubida xubaagdana: kolxoozniguud, soveed zasagai bexi tul guuri bodotooroo bolxo ba kolxoozniguud bişe ygeitei dunda şadaltan, yşөө mynөө kolxoozdo oroxoo xysөөgyi baigaaşad, xezeeş tedener niite kolxoozuudai baidalii yzen haixaşaaza udangyi kolxoozoi zamda oroxonь damzaggyi.“ **(Staalin)**

Erid xursa angiiin temeselei ysloovi deere, socialiis baiguulaltiin berxeşeelnyydii zaisuulxa ysloovi deere paarti bolbol ede byxii ilaltanuudii dailan abaa.

Dereevengyydte paartiiin xydelmerilexe asuudalai ene yjiin ton şuxala zorilgonь, kolxoozuudii aliş talaaranь bexizyylxe, tereen şelen saaşaa ygei tei-dunda şadaltaniii kolxoozuudta oruulxa geze xural zaagaa hen.

Kolxoozuudai gol foormonь bolbol xydөө azaxuin arteelь geze xuralai togtoomzodo xelehen baina.

Dereevengyydii socialiis johoor şinedxen baiguulxa byxii dyrşel baidalaaraa kolxoozoi xydeleөnei gansaxan zyb zamiinь arteelь myn baihaniinь eliryylee.

Mynөө yjiin kolxoozoi xydeleөnei gol foormonь bolxo arteeliii bexizyylxetei, kolxoozniguudii socialiis johoor xymyyzyylze zybxen exilhen tula kolxoozoi dundaxi bajaşuudai xud xaliaatai taharaltagyi temesel jabuulxa geze xural ilangajaa temdeglehen baigaa. Kulaaguud tedener butarxai tariaaşadtai mingan hudahaar barisaatai ba yşөө xysed soxiuulaagyi, kolxoozoi baidalai bexizyylgede halan handangyi esergyyselgee xene. Kolxoozniguudai ymserxelgiin byxii ylegdelii xeregleze ba kolxooznig bolbol kolxoozoigoo zөөriii taha tataxa ba gyrenhөө jixexeneer abza, gyrende ygexedөө bagaar ygexөөr kolxooznigai hanalii erjyylxejee kulaaguud hedene,— geze xural temdeglehen baigaa.

Profsojuuzuudai xydelmeri tuxai—socialiis baiguulaltada xaraadahan zorilgonuudii gyisөөxiin tulada xydelmerişen angiiin byxii xysenyydii elsyylxe oloniitiin xydelmeriii yrgedxexe geze profsojuuzuudai urdaxi zorilgodo xuralai zyghөө tabihan baina.

— XVI xural deere өөhediin gөө poliitikan şugamaar paartiin şugamda esergyysel tabixa ysөөn—tedii bagaxanş tyxelzerhen eli opoziica baigaagyi.

Baruunaixidai xytelberilegşed—Riikov ba Toomski xojor өөhediingөө alduuji mederemzeleze ba paartiiin generaalьna şugamii zybşөөn xural deere yge xeleze bejee etigyylxii aaşalhan baigaa. Ene xadaa xuralai hanamzii xangaza şadaagyinь damzaggyi.

Trockiistnuud tuxai xeleehaa, XVI xuralai yjede Troocki bolbol xiliin saanaxi byrzyaziinyydei xeblelde tabanzilei tysebei taharşahan ba paartiiin abhan indystrilizaaciin teempe bolbol xyşe xyrtexegyi jym gexe mete muuxai gyzerelte xeze baigaa. Bodoto deeree trockiistnar bolbol kontrrevliycioono byrzyaziin tyryy otriaad bolzo şiidehen yje baigaa.

Oportuniis elemeentnyydei butasoxigdohoniii ba paarti bolbol generaalьna şugamai yndehen deere bexieer zagsahaniii xural temdeglexe zuuraa oportuniizmtai temesexedee baaxanş huladxagdaxa johogyi gehen baina.

SSSR-ei amzaltanuudai yndehen deere gynzegei anaalis xeze proletariaadai aguu jixe ilaltii XVI xuralai tribyynhee nyxer **Staalin** uriaalahan baina.

(Knoorinai „Paartiiin istoorihoo“ tyyberilehen orşuulagdaba)

BMASSR-ei Konstituuca tuxai

„ULAAN-SELENGE“

Selengiin aimagai gazeeta

Minii xyyged jaagaa zargaltai geeşeb

Olon bylenertei baihanaigaa tylөө gyrenei tedxemze 2000 tyxerig abaad, manai bylener xemzeeleşegyi, jixeer bajarlaa Olon bylenertei ailda zasagai gazarai tedxemze olgoxo tuxai dikreed gargaxa xeregii yysxegşe manai bagşa ba esege bolxo nyxer Staalinda bajarii xyrgenem.

Bi, 7 xyygedei exenь geeşeb. Soveed gyrenei tuhalamzii abaad baixadaa Exe oronoigoo socialiis bylgem baiguulxa jabadalda ynen şudarguugaar xymyyzyylxeb geze ujalga abanab.

Anastaasi Olennikova.

„Zakaaminai Ynen“

Zakaaminai aimagai gazeeta

Konstituucii zybşen xelseed, ujalganuu dii abba

Xuzarai somonoi „Internacionaal“ kolxoozoi bygede geşyydei suglaan deere BMASSR-ei Konstituuciin projeektatai (Yndehen xuulitai) hainaar tanilsaad baixadaa bygedıinь haişaagaad, mynөө bolxoo baigaa soveeduudai Onso VII xuralai boltor byxii poliitikan şanartai kampaaninuudii 100% dyyrgexe ujalganuudii abba.

Ene ujalganuudaa bejelyylxiin tula udaarna meetodeer xydelxebdi.

Bide şingi ujalga abxii Modon-Xylei somonoi kolxoozniguudii socialiis myriisөөde urinabdi.

Suglaanai preziidiym.

Xroonika

BMASSR-ei Arkomsoveedai 1937 onoi ijyyniiin 17-noi yderei togtooloor nyxer Barabaanov Konstantiin Trofiimoviç gegşe ondoo xydelmeride oroxo bolhon deerehee BMASSR-ei Arkomsoveedai dergedexi fizkylьtyyra ba spoortiin xeregii erxilxe Komiteedai tyryylegşiin ujalgahaa syleөlegdebe.

Geroilig ekspediicii ugtalga

Arxaangelьsk, 21. (TASS). Zyrxelig zorimgoi poliaarniguudii ugtaxajaa Arxaangelьskiin xydelmerişen, albaxaagşad ba nauukiin xydelmerilegşed paroxooduudaar ba kaaternuudaar jirebe. Geroilig samoliooduudai gazarta buuhanai hyyleer aerdroom deere oiro zuuriin miiting bolbo Agaarii dailan abagşadii, BK (b) Paartiin xoito moziin komiteedai sekretaarь Kontoorin gegşe amarşalba. Otto Jyylьjeviç Şmiidt xariuu yge xelexedee:

—Xyndete nyxed aa, Staalinai daalgabariii dyyrgehen soveed xynyydei sedxildenь sogtoi ba bajartai baigdana (aplodismeent).

Nyxer Şmiidt saaşanь xelexedee:

—„Nyxedyyd, bideniii komuniis paarti xymyyzyylee jym. Bidenei zarim negemnei Soveedai baigaa yje soo feziikan talaar urgahan ba zarim negemnei komuniis paartiiin xytelberieer uxaan bodolgiingoo onihii olhon baina. Biş, Vodopьjaanovş, Baabuşkinş, Alekseejevş, Şevelioovş, Goloovinş, ende baigşadai dundahaa bişeş xynyyd bultadaa komuniis paartihaa xatuuzal abhan bainabdi. Jyyb gexede, bidener ene paartiiin xytelberi doro jabahan xynyyd myn geeşebdi Bidener poolius teeşe oşozo jabaxadaa paartin ba paartin bişe bolьşeviiguud geeşebdi geze jabaabdi. Bidener ariuun ujalgajaa mederze, paartidaa beje sedxilee ygengi jabahan xadaa amzaltii tuilaxabdi geze naidaza jabaabdi. Bidener jamar xydelmeri xexejee oşoxo gehenee medeze baigaad, paartiiin zaahanai johoor ton narinaar beledxeebdi. Ene xeregii byteexe sagiinь tulaa, manai oron eneniii gyisedxeze şadaxa geze medee hemdi. Bidener maniii nyxer Staalin elьgeegee jym geze medeebdi. Ene medeeşemnei manai ilaltiin huuri bolno“

Uradxal mylihen deerexi ybelžegşedei koordinaat

Ijyyniiin 21-ei ygleөnei 7 çaasta „Xoito poolius“ geze uradxal staanca bolbol Xoito yrgenei 88 graadus 27 minuutada, baruun utiin 10 graadus ta baiba. Poolius deere yyletei. Yylen 2000 meetr deegyyr nyyze baigaa. Jyymenei xaragdasa 4-hөө 10 kilomeetr xyrter, 4 baal xysetei halxin baruun xoinohoo ylieegee. Termoomeetr 2 graadus xyiteniii xaruulba.

Ydeşiin 7 çaasta uradxal mylihen deere ybelzegşedei koordinaat xuuşaaraa ylebe. 600 meetr deere baigaa yylen ogtorgoiji daldalba. Halxin 3 baal xysetei. Temperatuura 2 graadus xyiten.

Uradxal mylihen deere ybelžegşedei xažuuda dalain gynzegeinь 4311 meetr

Rydoolьf aral, ijyyniiin 21 (raadioo). „Xoito poolius“ geze staancii uradxal mylihen deerexi ybelzegşed bolbol xojordoxijoo dalain gynzegiiji xemzexe xydelmeri xeze baina. Xoito mylihen dalain gynzegiinь mynөө xemzeed yzexede 4344 meetr baiba. Ijyyniiin 7-noi yder uradxal mylihenei baihan gazarta xemzeed yzexede dalain gynzegiinь baga—4290 meetr baihan jym.

Rydoolьf aral deere exi ybelzelgiin naçaalьnig **Liibin.**

Hongintiin arşaan

Ulaan-Onon. Şandaliiin somonoi Adagalig niutagta yninhөө xoişo xolo oiro suurxan aldarşahan „**Hongintiin arşaan**“ geze bii. Ene arşaanda uuşxanai xanisadan, bulşarxain tyberkyliooz g.m. ybeşenten jixe olooroo xabarhaa namar boltor huudag. Şadaza huuhan zon tyrgen edegedeg baina. Yngeregşe zun ene arşaanda 700 garan xyn huuhan ba arşaan deere aimagai ambulatoori neegdehen, somonoi kolxooz segee builuulza xudaldahan baina. Myn ybeşentenhөө gadana, aimagai alba xaagşad, hurguuliiin bagşanar zunaigaa amaraltii tende ynger gedeg baina.

Tiin, jamar baira baidaltai huudag jym gebel, arad zonoi eriltii ogto xangaza şadaxagyi, xojor negen xyndii zaidan zuha angai gernyyd baidag. Tiigeed, ylende huuhan zon hejii ger, yiten muxalig, xoltohon balgaan, hdaa haa zuhalangai modon ger şa g.m. tyxieeren, uha boroogoi bolxodo, şiig noito abza, ybeşen bejejee byri doro bolgodogş uşar jixe olon baidag. Emnelgiin Ambolotoori baigaaş haa, arig seberei talaar teseşegyi muuxai. Arşaanai exinhee xen dairaldahan amhartaaraa udxan abdag, zonoi orodog nege vaanna baibaş, ugaagdadaggyi baina.

Arşaanşanai dunda sojol bolbosoroloi xydelmeri ogto jabuulagdadag ygei, orondonь arxi kaarta, yngereze jirexedee, argagyi jixe myngenei xonzoonş boldog uşar baixa.

Tiime bolxo tula aimagai gyisedxexe komiteed gegeerelei tahag, elyyrii xamgaalaxa tahag hanalaa tabiza, zonoi suglaşoogyide arig seberei ba sojol bolbosoroloi talaar kylьtyyrne amaralta bolgozo şadaxa johotoi geze hanagdana.

B.B.Nam.

Xariuusalgata redaaktorii orologşo Ž. BALDANŽABON.

MYNӨӨDER KINOO-TEAATRNUUDTA

„Progrees“ kinoodo — Koraavliiin zam

„Erdem“ kinoodo — Arban gurba

GYRENEI CIIRK

Yder byri

CIIRKIIN JIXE NAADANUUD

Gyrenei ciirkiin Moskvaagai erxim artiistanuudai xabaadalgataigaar bolno.

Kaasanь yderei 3 çaashaa neeltetei. Naadanь ydeşiin 9 çaasta exilene.

Телефоны редакции: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, сельхозотдела—7-55, промотдела—7-05.

Xeraotelegsed: D. Baldaanov, C. Dambaajev. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiiin tipograafi Ypolglavliit 588.